

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VII. Vtrùm Theologia sit scientia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

tendendi, sed longè diversissimum, non apparet in quo huiusmodi ratio objectiva constituitur, ut ex dictis totà hac sectione videtur manifestum.

SECTIO SEPTIMA.

Vtrum Theologia sit scientia.

I. Multi actus in Theologia sunt merè probabiles.

CERTUM in primis est, varios in Theologia reperiri actus non scientificos, sed solum probabiles; illos nimirum omnes, qui, quamvis ex unâ præmissâ certissimâ, actu scilicet Fidei, deducantur, alteram tamen habent solum probabilem: ut in his, & similibus: *Christus est homo: sed homo habet ubiocationem & durationem distinctam, potuit esse ab aeterno, potest producere se secundò, &c.* ergo *Christus habet ubiocationem & durationem distinctam, potuit quoad humanitatem esse ab aeterno, producere se potest secundò, &c.* Quæ conclusiones Theologicæ sunt, & tamen solum probabiles, quia minores propositiones in his discursibus sunt tantum probabiles, utpote de quibus inter peritissimos quosque Philosophos & Theologos non mediocris est controversia. Quæstio ergo est, quando principium naturale, ad quod simul cum actu Fidei sequitur conclusio Theologica, est evidens, utrum conclusio hæc sit verè & propriè scientia.

II. Conclusio Theologica non est clara & evidens.

Dicendum primò: si per scientiam intelligatur id, quod Dialectici omnes cum Aristotele intelligunt, actus scilicet clarus & evidens, Conclusio deducta ex unâ præmissâ de fide, & alterâ naturali evidente, non est propriè dicta scientia, cum in se non habeat claritatem ad scientiam requisitam. Ita Valentia hic, q. 1. p. 3. §. 1. Molina, q. 1. a. 2. d. 3. Vasq. 1. p. d. 4. c. 6. Tannerus 1. p. d. 1. q. 2. d. 3. Arriaga d. 1. l. 2. subf. 1. P. Vekenus hic, Disp. 1. cap. 2. contra Canum c. 2. de locis, Alexandrum 1. p. q. 1. memb. 3. Zumel a. 2. q. 2. Conclus. 3. Bannez d. 1. concl. 2. Granadum 1. p. d. 6. n. & alios.

III. Ratio à priori cur actus Theologicus non sit clarus.

Ratio à priori est; cum enim Conclusio claritatem suam ex eo hauriat, quòd intellectus inter se connecti duo videat, quia illa clarè connexa vidit cum medio, hanc autem cum medio connexionem non videat, nisi per præmissas, si altera præmissa sit obscura, ex vi illius nihil videre potest clarè, sed solum obscurè: obscuritas quippe non magis parere potest claritatem, quam tenebræ lucem. Hinc ortum axioma illud Dialecticorum: *Conclusio (in iis quæ ad certitudinem & evidentiam pertinent) sequitur debiliorem partem.* In quam rem plura dixi disp. 49. logicæ sec. secunda.

IV. Respondent aliqui, Theologiam esse evidentem mediè.

Respondit P. Granado d. illâ 6. non esse quidem Theologiam evidentem immediatè, alterum enim ex Conclusionis Theologicæ principis est actus fidei, essentialiter obscurus, esse tamen evidentem mediè; quia nimirum subalternata est scientiæ Dei & Beatorum, per quam cognoscunt illi clarè, quicquid nos cognoscimus per fidem & discursum Theologicum. Cum ergo, inquit, Conclusiones Theologicæ supponant mediè principia illa clara & evidentiâ, atque ad illa tandem revoventur, censei propterea possunt evidentes, sicque & Theologia jure dicitur propriè dicta scientia.

V. Clara Beatorum cognitio non reddat actus nostros Theologicos claros.

Sed, præterquam quòd Theologia non sit subalternata scientiæ Dei & Beatorum, ut ostendam sectione 12. qua quæso ratione clarus inde objectum aliquod Petrus cognoscit, quòd à Paulo clarè cognoscatur, nisi aliquod claritatis ex cognitione illâ evidente Pauli in Petrum derivetur? nec enim

lumen, quod unius intellectui inest, illustrat intellectum alterius; suis nimirum quisque oculis videt, non alienis: ergo quantumvis Beati clarè aliquid videant, non ideo nos illud clarè cognoscemus; si principia nostræ cognitionis sint obscura. Unde si quis mihi navem, exempli causâ, appulisse dicat, non mihi inde nascitur illius rei evidentiâ, quamvis id ipsi constet, cum oculus illius testis sit; sed obscurè solum id cognosco, & tantâ certitudine, quanta est auctoritas dicentis. Quare communis est omnium sensus, cum, qui artis alicujus principia per seipsum non penetrat; sed ab alio tantum tradita accipit, & hoc modo ex iis operatur, non esse censendum artificem. Sic S. Thomas q. 2. de virtutibus, a. 13. ad 6. *Memoriter, inquit, tenent conclusiones Geometriæ, non habent Geometriæ scientiam, si non propter media Geometriæ assentiatur, sed habebit conclusiones illas tanquam opinatas.* Hæc Sanctus Doctor.

Dicendum secundò: Si per scientiam aliud non intelligatur, quàm actus certus, quamvis obscurus, in Theologia plures reperiuntur Conclusiones scientificæ, & ratione illarum, Theologia dici potest scientia: ita Valentia, Vasq. & alii n. 2. citati: qui hoc & non alio modo S. Thomam asserunt Theologiam vocasse scientiam. Ratio est, nam utraque præmissa in variis discursibus Theologicis est certa, actus scilicet Fidei divinæ, & principium naturale evidens; ergo in Conclusionem Theologicam refundent certitudinem; ex nullo quippe capite veritas in hac conclusione contenta potest deficere. Erunt quidem hæ Conclusiones obscuræ, ut dixi, quia altera præmissa, utpote fidei, est essentialiter obscura.

VI. Quo sensu Theologia nostra dici possit scientia.

Ex hæcenus dictis sequitur, jure ab omnibus rejici sententiam Francisci de Marchia, qui nostram Theologiam dicebat esse verè & propriè scientiam & evidentiam; imò hanc evidentiam haurire ab ipsis principiis fidei, quæ Theologo in hac vitâ, non certa solum esse aiebat, sed evidentiâ. Verum hæc sine fundamento dicuntur: Fides enim, ut ait Apostolus, est *argumentum non apparentium*; & quotidianâ experientiâ constat, nil clarè cuiquam innotescere quod solum novit ex relatione alterius, & ob meram dicentis auctoritatem. Quare Valentia hic, q. 1. p. 3. Vasq. d. 4. n. 3. Tannerus hic d. 1. q. 2. d. 3. n. 3. & alii hanc Marchiæ opinionem non falsam tantum esse affirmant, sed improbabilem, temerariam, erroneam, & in fide periculofam.

VII. Sententia Francisci de Marchia.

Ad Hebræos c. 11. v. 1.

SECTIO OCTAVA.

Sine Conclusio Theologica, naturalis, an supernaturalis.

P. Vasquez hic, d. 4. c. 8. n. 23. Bannez q. 2. a. 3. Navarrete Controv. 8. Granado hic, d. 5. l. 2. & alii affirmant Conclusionem Theologicam esse naturalem.

I. Sententia, ait esse naturalem.

Probabilius tamen mihi videtur, illam esse supernaturalem, idque non solum quando utraque præmissa est actus fidei divinæ, & supernaturalis, (si is sit actus Theologicus, & non potius Fides) sed etiam quando altera tantum præmissa est actus fidei, altera verò actus naturalis evidens: ita Scotus in 3. d. 34. & 35. q. unica, Canus l. 12. de locis, c. 3. Concl. 2. Molina hic, q. 1. a. 2. d. 1. & Suarez 3. p. to. 2. d. 19. l. 3. §. 5. *Dico secundo* ait esse valde probabile. Fonseca lib. 3. Metaphysicæ, c. 1. q. 6. sec. 8. Zumel q. 1. a. 8. q. 4. Tanner. hic d. 1. q. 4. d. 1. n. 2. dicens esse communem sententiam.

II. Conclusio Theologica est supernaturalis.

Ratio,